

2 TIMOTI

Hini oma'-atan tay an libju

Chin nangtula-an Paul ay tay me-aggwa an tula' na ay Timoti, ja gawwa hija hichi pfaluchan ad Rome khapo hi khuna pangtudtuchugwan ay ni Ebanghelyon Kristo. Hi ayya Timoti ja gawwacha pay hichi ad Efesus an khun muntudtuchu hachi namati hichi.

Ay tay an tula' na ja cho-or hana inalin Paul an mangpapfi-ah hi nomnom ta anuhan Timoti an mangaskasaba, ja atona pay hana uchumna an tamu an inalin Apo Jos hi atona, anong un gwa hana mamapa¹-i ay hija ja hana achi mangapfulut ay ni ituchu na. Empanomnom na khu ay Timoti hana napukhit an at-aton chi tataku nu umali chin ang-anganoh chi arkhaw. Intukhuna an chu'khon Timoti an amin chi napukhit ja achi i midchum hana munhahapit hi ma-id chi poot na an achi omepechenor ay Apo Jos, ta unaot aton hini tamun chi manudtuchu, ta ituchu na hana umannung an narpu ay Apo Jos.

Anilan Paul an achi mapfajag hot patajon cha hija, hijaot una inali ay Timoti ta umali gwot an manggwangar ay hija (4:6).

---

1 ¹Ha-in hi Paul an numpfalin hi apostol Kristo Hesus, ti hitay chi podhon Apo Jos, ta honakhona' an imangpa-innila ay ni amatan chi pi'takhuwan an inalin Apo Jos hi michat hana nidchum ay Kristo Hesus.

²Tayya an muntula-a' ay he-a Timoti an podpodho' an empfalay u hi pammati. Hi Jos Ama ja hi Kristo Hesus an Apo ta-o chi mangkholkhohan ja munnignikha ay he-a ja mangchat hi pomhochan ni pi'takhuwam.

Khokhotan Timoti hana umannung an tudtuchu

³Maphod hitay konsensia' an munserbi ay Apo Jos amat chin a-ammod mi an Hudju. A-arkha-arkhaw ja lapfi ja khuna' munyaman ay tay Jos hi pangekhalalakha' ay he-a. ⁴Khun u khu nomnomnomon chin khun mu kumilaan chin nunhijanan ta, ja tan achi anhan hitay ingoho' an mannig ay he-a ta mehamad hi uja' pun-an-anlaan.

⁵Anila' an nahamad hini pammattim. Ja achiya' munharhalinchugwa an hinipammattim ja amat chin pammatin apom an hi Lois ja hi inam an hi Eunice, chicha an nahnahhun an namati.

⁶Hijaot un u allon ay he-a ta pachot-anam an mangusar ay ni naispirituwan an apfalinan an inchat Apo Jos chin nangeh-aa' ay tay ngamoy u hi nangkalalakha' ay he-a. ⁷Achi a toma-ot an mangat ay tay apfalinam, ti hini Espiritu Santo an impa-alin Apo Jos ay chita-o ja pfu-un ta-ot chi ichat na, an ichat nay apfalinan an munserbi ay Apo Jos ja an mamhod hi ibpfah takhu, ja an mangpa-ennongan an amin hi pe'-at.

⁸Hotti achi a pfuma-in an manihtikuwan ay Apo Jesus, ja achiya' khu ipfa-in ay tay nipfapfallucha' khapo hi punserbiya' ay hija. Khapo ay ni pfi-ah an ichat Apo Jos ja un mu gwot anuhan an mi'llikhat hay hana likhat an khun ta-o hortapon khapo hi khun ta-o puntudtuchugwan ay tay Ebanghelyo. ⁹Hi Apo Jos chi nanakhu ja nangajakhan ay chita-o an mi'takhu an me'-annolot ay ni penhod na. Hitay ja pfu-un khapo hi hay ita-o enat muti khapo ta nenomnom Apo Jos an nangkhohkhohan ay chita-o. Ti chin agkhuy pay narmugwan tay lota ja implanon Apo Jos an mangpatikhaw hi khohkhoh na ay chita-o khapo ay Kristo Hesus. ¹⁰Ja umannung an impatikhaw nay khohkhoh na ad ugwani, ti immali hi Kristo Hesus an nanakhu ay chita-o. Enapfak nay apfalinan chi patoy ja impa-innila na an hana tataku an mamati ay ni Ebanghelyo ja magwachaan cha hi pi'takhuwan an ma-id chi pogpogna. ¹¹Ja piniliya' ay Apo Jos an numpfalin hi apostol ja manudtchu ja mangkasaba ay tay Ebanghelyo. ¹²Hitay chi khapo na hi khun u panortapan hato cho-or likhat, Muti achiya' pfuma-in, ti anila' hi Hesu Kristo an pinati' ja achiya' munharhalinchugwa an gway apfalinana an manalimun hana impulang na ay ha-in ingkhana ay ni arkhaw an pumpfangngachana.

¹³Hana nehamad an tudtachu an chengngor mu ay ha-in ja hijay pangpatnucham ay ni atom an muntudtchu. Ja khun mu ipatikhaw hini amatan chi pammati ja pamhod an gwacha ay chita-o khapo hi i ta-o ne'-oh-ohhaan ay Kristo Hesus. ¹⁴Hini apfalinan ni Espiritu Santo an gwacha ay chita-o chi tomolong ay he-a ta halimunam hana nehamad an tudtachu an impulang Apo Jos ay he-a, ta achi la-ahna ja i nahukatan.

¹⁵Anilam an cho-or hana namati hina ad Asia an nan-ug ay ha-in, nidchum cha Figelus ja hi Hermogenes. ¹⁶Muti hi Onesiforus ja hi Apo Jos chi mangkhohkhohan ay chicha an pamilya. Ti hijay khun umaumali an manggwangar ja mangpa-anla ay ha-in ja achi na ipfa-in hitay nipfapfallucha'. ¹⁷Ti chin immaliyana heto ad Rome ja ingkhimoh na an maningit ay tay nipfapfallucha' ingkhana hi emmamat na an nannig ay ha-in. ¹⁸Ja anilam khu an amin hana enat Onesiforus an temmolong ad Efesus. Hotti hi adni' Apo Jos chi mangkhohkhohan ay hija ay ni umali an punhugijan chi tataku.

Hini madpor an hinchalon Apo Hesus

2 ¹He-a Timoti an empfalay u hi pammati, mahapor an pfumi-ah a khapo ay ni khohkhoh Kristo Hesus. ²Hato chengngor mu an

intudtuchu' an khun tihtikhuwan hachi cho-or an tataku, ja ipa-innilam hana mapagtarkan an namati ta chicha khu chi manuchugwan hana uchumna.

³Mi'-anuh a koma an magedpor hi likhat an umali ay chita-o an namati ay Kristo Hesus an amat ay ni aton chi hinchalo an magedpor an amin hi i na hortapon. ⁴Ti ma-id hinchalo hi mangat hi tamun chi sibiliyan, ti hini tamun chi hinchalo chi pachot-anana an omechapenor ay ni apo na. ⁵Amat ay ni mi'-uk-ukkit an achina ma-ala hini lagpfu na an emmapfak nu achi na ep-ephod an unuchon hini urchin chi mi'-uk-ukkit. ⁶Amat hina khu ay ni mangkhikhimoh an muntamu an hija chi mahhun an mangala ay ni pfungan ni inliya' na. ⁷Hato an inali' ay he-a ja ep-ephod mu an nomnomon, ti hi Apo Hesus chi tomolong ay he-a ta annilaom hini podhona an ipa-innila.

⁸Achim alichawan hi Hesu Kristo an holag Ari David, an natoy ja nummahu. Hijah tay hini Ebanghelyo an khun u ekasaba. ⁹Khapo hi pangtudtuchugwa' ay tay Ebanghelyo ja tayya an mapalikhata' ja napfangkelengana' an amat hana i khun pomatoy. Muti anong una' aton heto, ja hitay hapit Apo Jos ja un chah chamchama mapfangkelengan? ¹⁰Hijaot un u anuhan an amin hato likhat an horhortapon khapo hana tataku an pinilin Apo Jos ta gway aton cha an mi'takhu khapo hi ne'-oh-ohhaan cha ay Kristo Hesus ta magwachaan cha hi mapmaphod an pi'takhuwan ad langit hi ma-id chi pogpogna. ¹¹Umannung hitay nitula' an allona hi,

Nidchum ta-o ayya an ne-etoy ay Kristo chin natajana,
ja mi'takhu ta-o khu ay hija hichi ad langit.

¹²Nu anuhan ta-o an amin chi likhat
ja midchum ta-o ay hija an mun-ap-apo.
Muti ehaot ta-o ayya hini nidchuman ta-o ay hija,
ja ehaot chita-o ay ni arkhaw an panugijan Apo Jos ay chita-o.

¹³Nu achi ta-o mamati ay hija,
ja munchochodcha an mapagtarkan hija,
ti achi mapfalin an i na ehalla hini inali na.

Hini maphod an ministrion Apo Jos

¹⁴Khun mu epanomnom hay hato hana tataku khapo ay Apo Jos ta achi angkhay hay haphapit an ma-id chi poot na hon i cha nunhohongngilan, ti ma-id chi hay itolong na, an una pa'-iyon hini pammatin hana munchochongngor. ¹⁵Muti he-a ja un mu gwot ehemad an ep-ephod an ituchu hitay umannung an Hapit Apo Jos. Hot ma-apfulut a an amat hi takhu an khun muntamu an ma-id pfuma-inana nu ngachah ni tamu an khuna pe'pe'-at. ¹⁶Achi a imimidchum hana tataku an un cha munhaphapit hana ma-id herpfi na ay Apo Jos. Ma-id itolong na, ti

unaagkhu i-achawwi chi tataku ay ni penhod Apo Jos. ¹⁷Hana khun cha ituchu ja amat hi chokhoh an lomo'lo' an amin heto achor. Nidchum cha Himeneus ay Filetus an khun muntuchu hi amat heto. ¹⁸Immachawwi cha ay ni umannung an tudtuchu ti allon cha hi napfalin anu hini amahuwan chi namati. Ja hitay hini chimmalat an napa'-i hini pammatin chi uchumna. ¹⁹Muti anong un gway muntudtuchu hi nehahalla, ja hitay ayya Hapit Apo Jos ja nehamad. Ti mipadchung hi nehamad an pfato an epognachan chi pfalay, ja hitay an pfato ja gwa han nitula' an allonay, "Hi Apo Jos ja anila na hana tataku na."^a Ja inali na khu hi, "Hini mangali hi namati ay Apo Jos ja mahapor an chu'khona an amin hana napukhit."

²⁰Ay ni pfalay chi pfa'nang ja gwacha hana pengkhan ja malokong an pfalitu' ja khampfang chi apja na, ja gwacha khu hana napa-ot an ajiw, ja gwacha hana lotay apja na. Hay hana napfarpfalor ja ma-user hi nahamad an khagwong, ja hana uchumna ja ma-user hi kompormi an khagwong. ²¹Amat heto chi aton Apo Jos hi tataku. Hana tataku an umachawwi hana napukhit an ugali hot gwacha han napfalor an pangusaran cha ay Apo Jos, ti me-anag ja nehahagkhana cha an ma-user ta aton cha hana maphod an epa-at Apo Jos. ²²Hotti chu'khom hana napukhit an podpodhon chi ungunga an khun at-aton, ta un mu gwot pachot-anan hini magpong an pi'takhuwan ja hana mangpaphod ay ni pammatim. Ja pachot-anam an mamhod hi uchumna an tataku, ja hapulom hini pun-oh-ohhaan ju an namati. Midchum a hana khun munhochor ay Apo Jos an maleneh chi nomnom cha. ²³Achim chodchonglon hana ma-id chi poot na an khun hapihapiton hana tataku an ma-id anila cha, ti mangchat hi punhohongngilan. ²⁴Ti hini khun munserbi ay Apo Hesus ja achi khun me'hohongnger, ta unaot nignikhaon hana tataku. Nala-eng an manudtuchu ja na-anuh. ²⁵Ep-ephod na an manudtuchugwan hana pumapa'-i ay tay nahamad an tudtuchu, ta alamatdni' ja lomanon Apo Jos hini nomnom cha, ta chu'khon cha hana pfahor cha ja ni'-innila cha hini umannung an tudtuchu. ²⁶Nu amat heto hot mipfu-aan cha ay ni enat Satanas an namalud ay chicha ta aton cha hini penhodna.

Hana ma'ma-at ay ni ang-angonoh chi ar-arkhaw

3 ¹Mahapor an ma-awatam an ay ni ang-angonoh chi ar-arkhaw ja gwacha han umali an timpo an munnaud chi likhat. ²Ti hay ugalin chi tataku ja hini achor chay nomnomon cha ja angkhay, ja un hay pela' chi mun-o-onan ay ni nomnom cha, ja mumpa-akhaja cha ja hini achor chay padayawan cha. Pahigwon cha hana ibpfa chah tataku, ja achi cha

^a 2:19 Numbers 16:5

ekhongahan chi ammod cha. Ma-id anila cha an munyaman, ja achi cha unuchon hini penhof Apo Jos. ³Hen-a-amma ja hin-i-inna ja achi cha mumpepennohhochan, ja achi cha mumpepennakawan. Munhapit cha hi napukhit hi ibpfa chah tataku. Ja un cha ngumanu ja mun-apfungot cha. Ja pfuhulon chay maphod. ⁴Pililippot cha ja un cha achi matukhun ja epa-akhaja chay achor cha. Ja un hay na-inlubungan an an-anla chi podpodhon cha, an pfu-un hi Apo Jos. ⁵Uchumna ja ipatpatikhaw cha an khun cha mundayaw ay Apo Jos, muti achi cha apfuluton hini apfalinan Apo Jos an munloman hana napukhit an ugali cha. Achi a mimidchum hana amat heto an tataku. ⁶Uchumna ja umuy cha hana pfarpfalay ta ar-aloo-on cha hana pfinapfai ta pattiyon cha hana nekahalla an khun cha itudtuchu. Gwa hachi pfinapfai an nalaka cha an ma-allilaw, hana ma-id nomnom na an nakhakha-utan hi pfahor, hot makhujud cha an mangat hana napukhit an podhon chi achor. ⁷Podpodhon hato pfinapfai an achalon hay khun cha ituchu, ja achi cha imatunan hini umannung an tudtuchu ta hija koma chi khokhotan cha. ⁸Ja hato an khun mangallilaw hay hana pfinapfai ja nekahalla hini nomnom cha. Khemhon chaot ja hitay an ipatpatikhaw cha an pammati ja ma-id inherpfia ay Apo Jos. Ti mipfuhur ay ni umannung an tudtuchun Apo Jos, an amat ay cha Janes ja hi Jambres an kemmontra ay Moses. ⁹Muti achi munchochodcha hitay i cha khun pamarpfalijan hi tataku, ti ma-annila chamchama an ma-id nomnom cha an amat cha ay Janes ja hi Jambres.

Mapalikhatan hana umunud ay Kristo

¹⁰Muti ay he-a Timoti, ja inannilam chi oma'-atan chin intudtuchu' ja hay oma'-atan chi ugali' ja hay panggep u ay tay pi'takhuwa!. Ja anilam khu hini oma'-atan chi hay pammati' ja anuh u ja pamhod u hi ibpfah tataku, ja hini nangedpola' hi likhat. ¹¹Ti cho-or hana uja' napalikhatan an amat chin na-at ay ha-in hichi ad Antokya ja ad Ikonium ja ad Listra. Muti anong un amat heto chi likhat hi uja' henortap ja hi chamchama Apo Jos chi nanalimun ay ha-in. ¹²Ja pfu-un ha-in ja angkhay chi munlikhat hi amat heto, ti an amin hana mamhod an mi'takhu hi maphod khapo hi pammati cha ay Kristo Hesus ja palikhaton hachi papadchung cha an takhu. ¹³Ja hana tataku an khun mangat hi napukhit an khun mangallilaw hana i-ibpfa cha an tataku, ja khun cha omala, ja ikhimoh cha an i mangallilaw hi tataku an amat ay chicha an khun ma-allilaw. ¹⁴Muti he-a ayya ja khokhotam hana umannung an enad-achar mu an pinatim, ti anilam hana nangitudtuchu ay he-a hay hato. ¹⁵Ja nomnomom an nete-a chin a-ung-ungngam ja ina'-annilam hato an impatula' Apo Jos an hijay nangpadchong ay ni nomnom mu ta mi'takhu a khapo ay ni pammatim ay Kristo Hesus. ¹⁶An amin hato an nitula' an Hapit Apo Jos ja hijay narpugwana, ja ma-usar hi

puntuchugwan hi umannung, ja panginnilaan nu gway pfimmahulan. Hijay manukhun ta mahukatan hana napukhit an ugali, ja hijay mangtuchu ay ni oma'-atan chi magpong an pi'takhuwan, ¹⁷ta chita-o an khun munserbi ay Apo Jos ja ma-id chi i ta-o akuchangan ta un ta-o koma mehahagkhana an mangat an amin hi maphod.

Cho-or hana man-ug ay ni umannung an tudtuchu

4 ¹Allo' ay he-a Timoti, an unuchom hitay itukhun u khapo ay Apo Jos ja hi Kristo Hesus an manugi an amin hi tataku, hana mamattaku ja anong un hana nun-a-atoy. Hay pangalla' ay tay ja nehnot chin pumpfangngachan Hesu Kristo an mun-ap-apo. ²Hotti mehahagkhana a an amin hi timpo an mangkaskasaba ay tay Hapit Apo Jos, podhon cha man an chonglon wenne achi cha. Ja ipa-innilam ay chicha ta gwa ayya chi hay nehallaan ja pfimmahulan cha ja chu'khon cha. Ipapfi-ah mu chicha an mangat hi maphod. Ep-ephod mu an mangpatikhaw hi hay anuh mu an manudtuchu ay chicha. ³Ti umali han timpo an achi podhon hana tataku an chonglon hana nehamad an tudtuchu. Ja khapo ta podhon cha an aton hana napukhit an nitanum ay ni nomnom cha, ja ajakhan cha hana cho-or an mangtudtuchu hi nehahalla an hija hini podhon cha an chonglon. ⁴Hotti khun cha himpo-iton ay ni umannung an tudtuchu ta hay agkhu chonglon cha ja hana nehahalla an hudhud chi tataku chin nahop. ⁵Muti he-a ja mahapor an pa-ennongam. Nu umali chi likhat ja anuham. Ja etortoloy mu gwot an mangtuchu ay tay Ebanghelyo ja pa-ennongam an mangat ay tay tamu an inalin Apo Jos an atom.

⁶Ti tan ha-in ja nakhujuhan hini timpo an pa-idatuna!. Hotti nehnot tatagwa chin arkhaw an panayna' ay tay pi'takhuwan heto lota. ⁷Ja nu ipadchung u hini enat u an nunserbi ay Apo Jos hi uk-ukkit, ja enhehemad u an ni'l-uk-ukkit ingkhanah empa-opoh u. Ja enep-ephod u an inunud hana umannung an tudtuchu an pinati ta-o ja hinalimuna' ta agkhuy narnarman. ⁸Hotti ad ugwni ja anila' an gwacha hini hahadcho' an linagpfu' an ichat Apo Jos an magpong an hugi ay ni arkhaw an Panugijana hi tataku. Ja pfu-un ha-in ja angkhay chi michatan hi linagpfu muti midchum an amin hana munhohhood hi pumpfangngachan Hesu Kristo.

Hana empfokhan Paul ay Timoti

⁹Achi a adni' amat hina ta umali a gwot heto ta gway pun-ibpfa!. ¹⁰Ti tayya an tene-a-ana' ay Demas ja empacheh naagkhu an immuy ad Tesalonika, ti nahiw hay hana ma-amnagwan ay tay lota. Ja hi Kreskens ja immuy ad Galatia ta hichi punserbiyana ay Apo Jos. Ja amat hina khu ay Titus an immuy ad Dalmatia. ¹¹Ja tan un hi Luke ja angkhay chi

gwahto an pun-i-ibpfa!. Umali a ayya ja initnud mu hi Mark ti cho-or chi ma-itulong na ay tay tamu' heto. ¹²Ti tan hennag u khu hi Tikikus an immuy ad Efesus. ¹³Achim alichuwan ta alaom chin oha an lopfong u an gwa hichi pfalay Karpus ad Troas. Pi'-ugnam khu hana libju ja pangahim ta pe'-alam hana nalolo-ot an lalat.

¹⁴Hi Alexander an oha an khun munluchit ja munnaud an napukhit hana enat na ay ha-in. Muti hi Apo Jos chi nangamong hi mangdusa ay hija khapo hay hato an ena-enat na. ¹⁵Hotti khun mu tikhan hitay an takhu, ti impapati na mangkay an mama'-i hana khun mi itudtuchu.

¹⁶Chin pengpenghan chi ija' nanumarjaan ja ma-id oh-ohha hi nangeta'chokhan ay ha-in, ti an amin cha ja tenaynana!. Alom adni' ja pakawanon Apo Jos hitay an enat cha. ¹⁷Muti anong un amat heto chi enat cha ay ha-in ja hi Apo Jos chamchama ja agkuja' tene-a-an. Ja una' gwot impapfi-ah ta gway enat u an nanghakhujahid an nangitachu ay tay Hapit Apo Jos hachi cho-or an tataku an Hentil. Ja energwanga' khu hana atattata-ot an likhat. ¹⁸Anila' an hi Apo Jos ja ergwanga' an amin hana napukhit an ma'ma-at ingkhana chin pang-ajana' ay ni Pun-apugwana ad langit. Hijay madaydayaw hi ma-id chi pogpogna. Amen.

¹⁹Pakumustaam cha Priscila ja hi Akila, ja hi khu Onesiforus ja hini pamilya na. ²⁰Hi Erastus ja nuntaynan hichi ad Korinto ja tenayna' khu hi Trofimus ad Miletus, ti nunchokhoh. ²¹Nu mapfalin ja umali a gwot ja un machakngan chin ahitungnin. Kumusta a anu an allon cha Eubulus, Pudens, Linus ja hi Claudia ja an amin hato akhi ta-o an namati.

²²Hi Apo Jos chi gwa ay he-a, Timoti, ja mangkhohkhohan ay cha'ju an amin.